

Ankara'da Suriye'ye dönük iki askeri senaryo

SURİYE'deki Beşar Esad rejiminin geleceği uluslararası politikanın en kritik sorularından biri olarak gündeme yerleşirken, Ankara bundan sonrası için Suriye politikasında esas alacağı parametreleri büyük ölçüde şekillendirmiş durumda.

Bu politikanın ana hatlarını şöyle sıralayabilmek mümkün:

GERİ DÖNÜŞ YOK: Ankara, hem muhalefet hem de rejim açısından **"geri dönüşü olmayan noktanın geride bırakıldığı"** görüşünde. **Beşar Esad** rejiminin gidici olduğuna kesin gözle bakılıyor, bütün hesaplar rejimin devrileceği olasılığı üzerine yapılıyor. **"Rejimin kendini değiştirme yeteneği yok ve yıkılmaya yüz tuttu. Ne kadar çabuk yıkılırsa bizim açımızdan da o kadar iyi"** sözleri bu bakışı özetliyor. Dışışleri çevrelerindeki **"Ama bunun kolay olmayacağını bilelim, bizi çok ciddi sıkıntılar bekliyor"** değerlendirmesi, bu geçişin taşıdığı risklere, getireceği güçlüklerle hazırlıklı olunması gerektiği mesajını taşıyor. Ankara, Suriye politikasında gerek ulusal çıkarları gerek dış politikanın dayanması gereken değerler açısından örtüşen bir durumun yaşandığı görüşünde.

HIRİSTİYANLARIN TUTUMU ÖNEMLİ: Bu noktada Suriye'de yaşanan sıkıntının bir boyutunda Ankara'ya göre şu sorun yatıyor: **Beşar Esad**, Sünnilerin önemli bir kesimini belli ödünlere yanında tutabilen babası **Hafız Esad'a** kıyasla daha mezhepçi bir çizgiye kayd ve azınlık refleksiyle mensubu olduğu Nusayri kesimlere kenetlenerek kendi tabanını da daraltıyor. Bu arada rejimin dayanakları açısından en büyük bilinmezlerden birini Hıristiyanların alacağı tutum oluşturuyor. Nüfusun yaklaşık yüzde 12'sini oluşturduğu tahmin edilen Hıristiyanlar şu ana kadar **Beşar Esad'a** karşı bir çizgiye kaymış değiller. Bu noktada olayların başlangıcında değişim taleplerine mesafeli kalan Kürtlerin tutumunda ise son dönemde yavaş yavaş muhalefete doğru bir hareketlenme gözleniyor.

MUHALEFETE EV SAHİPLİĞİ: Ankara rejime karşı ne yapacak, ne yapabilir? Şurası kesin: Ankara'nın bir rejim değişikliğine yol açmak üzere askeri bir hareketin içine girmesi söz konusu değil. Buna karşılık, rejime muhalif siyasi grupların Türkiye'de faaliyet göstermesi konusunda esnek bir tutum alınıyor. Bu tutumun gerisinde Suriye'nin geleceğinde rol oynama, aynı zamanda bölgedeki gücünü yükseltme çabasının da yattığını da tahmin etmek güç değil.

TAMPON BÖLGE SENARYOSU: Ankara Suriye'deki rejimi değiştirmek için güç kullanmayacak. Ancak bu tutumun iki istisnası var. Bunlardan birincisi, geçmişte 1991'de Körfez savaşı sırasında Iraklı Kürtlerin sınırı geçmesi olayında yaşandığı gibi, toplu bir göç senaryosuyla karşılaşılması. Türkiye, kendi topraklarında ikinci bir göç dalgası almak istemiyor. Yüz binlerce Suriyelinin Türkiye sınırlarına doğru toplu bir göçe kalkışması halinde, Türkiye ordusuyla sınırdan içeri girerek sınır boyunca bir tampon bölge oluşturacak. Böyle bir hareket için BM kararı koşulu aranmayacak. Burada gözetilen amaç Suriyelileri kendi toprakları içinde iskan etmek.

BM KARARI SENARYOSU: Bir diğer senaryo, Suriye'deki rejimin büyük bir katliama girişmesi halinde insani mülahazalarla bunun önlenmesini konu alıyor. Bu takdirde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden karar çıkartılması koşuluyla, Türkiye uluslararası camianın sorumlu bir üyesi olarak bu konuda sergilenen çok taraflı askeri çabanın içinde yer alacak. Her iki senaryo ile ilgili planlar hazır.

EKONOMİK YAPTIRIMLAR ETKİLİYOR: Ankara, şu aşamada Suriye'ye uygulanan uluslararası ekonomik ambargonun etki yaratmaya başladığı görüşünde. Ülkede ticareti ve ekonomik faaliyeti kontrolünde tutan kesimlerin rejimin önemli desteklerinden biri olduğu dikkate alındığında, bu kesimlerde bir hoşnutsuzluğun belirmeye başlamış olması rejimin gidişini hızlandıracak bir yöneliş olarak görülüyor.